

Kennis in Kunst

Beleidsplan 2009-2012
Utrecht

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Visie en positionering	4
2. Analyse sector amateurkunst	5
3. Hoofdpijnen beleid	8
4. Besteltaken	10
4.1. (Inter)nationale promotie	10
4.2. Educatie, informatie en reflectie	11
4.3. Ontsluiten en waarderen erfgoed	12
4.4. Documentatie en archivering	12
4.5. Afstemming en coördinatie	13
5. Organisatie	14
6. Prestatieoverzicht per besteltaak	15
6.1. (Inter)nationale promotie	15
6.2.1. Educatie en artistieke ontwikkeling	15
6.2.2. Informatie en reflectie	16
6.3. Ontsluiten en waarderen erfgoed	17
6.4. Documentatie en archivering	17
6.5. Afstemming en coördinatie	17

Missie Kunstfactor

Kunstfactor inspireert en promoot de amateurkunst en vertegenwoordigt deze op nationaal en internationaal niveau. Door te stimuleren dat veel mensen actief kunst beoefenen, leveren we een bijdrage aan een creatieve en harmonieuze samenleving.

Inleiding

Kunstfactor, sectorinstituut voor de amateurkunst, is op 1 januari 2007 ontstaan uit een fusie van het Landelijk Centrum voor Amateurdans (LCA), de Stichting Beeldende Amateurkunst (SBA), de Stichting Schrijven, Theaterwerk NL en Unisono (amateurmuziek). De jaren 2007 en 2008 zijn gebruikt om de fusie te effectueren en de organisatie zowel inhoudelijk als organisatorisch klaar te maken voor de taken die ons wachten. Daarbij zijn de kwaliteiten, deskundigheid en kennis van de voormalige instellingen geïncorporeerd in Kunstfactor, zowel in de sectorbrede als in de disciplinegerichte taken en activiteiten.

In dit beleidsplan zetten we de lijnen uit voor het beleid en de activiteiten van Kunstfactor in de periode 2009 – 2012. Veel van deze lijnen zijn niet realiseerbaar binnen of beperkt tot deze periode en zullen ook daarna aandacht vragen. Vanuit onze visie op de amateurkunst hebben we voor 2009 – 2012 vier hoofdlijnen van beleid geformuleerd. De basis daarvoor wordt gevormd door een analyse van de huidige stand van zaken binnen de amateurkunst in Nederland. De hoofdlijnen hebben een plek binnen de besteltaken die Kunstfactor als sectorinstituut heeft en zijn verder uitgewerkt in de doelen en activiteiten voor de periode 2009-2012.

1. Visie en positionering

Visie

De actieve kunstbeoefening is inspiratiebron en uitgangspunt voor Kunstfactor. De amateurkunst¹ is een bron van persoonlijke en artistieke ontwikkeling, waarvoor expressie en passie de basis vormen. Binnen de amateurkunst zijn traditie en vernieuwing belangrijke elementen.

Kunst is van grote waarde voor de totale ontwikkeling van mensen en essentieel voor een creatieve, multiculturele samenleving. Kunst verbindt mensen met elkaar en met de samenleving als geheel.

Positionering

Kunstfactor is het sectorinstituut voor de amateurkunst en ziet zichzelf als onafhankelijke en deskundige spil tussen de sector en overheden. Deze spilfunctie kan alleen worden gerealiseerd door samenwerking en overleg met de sector en de verschillende overheden. Vanuit die positie zet Kunstfactor zijn deskundigheid en spilfunctie in om binnen en buiten het werkveld de kwaliteit en de bekendheid van de amateurkunst te vergroten. Ook wordt het autonome en maatschappelijke belang van de sector onder de aandacht gebracht en vergroot. Om de deskundigheid ten aanzien van de sector op peil te houden bewegen de medewerkers van Kunstfactor zich veel in het veld. Op deze wijze kent Kunstfactor het veld en vice versa en kan daar waar nodig en wenselijk het veld zowel nationaal als internationaal vertegenwoordigen. Kunstfactor ziet het als zijn taak om, op basis van onderzoek, aanwezige en nieuw verworven deskundigheid en vele nationale en internationale contacten, maatschappelijke en artistiek inhoudelijke ontwikkeling onderwerpen te agenderen, verrassende verbindingen aan te gaan en het debat te stimuleren.

Met nadruk stellen wij dat Kunstfactor voor alle inwoners van Nederland het aanspreekpunt wil zijn voor de actieve kunstbeoefening.

¹ Kunstfactor hanteert de volgende definitie van amateurkunst: *Het actief beoefenen van kunst, zonder daarmee primair in het levensonderhoud te voorzien.*

2. Analyse sector amateurkunst

De amateurkunstsector is door Kunstfactor geanalyseerd en geïnventariseerd. Centrale vraag daarbij was: wat leeft er in de sector en wat is er nodig? Het aldus ontstane beeld is getoetst en aangevuld tijdens tien discussiebijeenkomsten met vertegenwoordigers van binnen én buiten de sector. Op basis van deze gesprekken en onze kennis van het brede veld maakte Kunstfactor een uiteindelijke analyse.

De kracht van kunstbeoefening

Actieve kunstbeoefening heeft een grote kracht en waarde. Miljoenen mensen beleven er plezier aan. Kunstbeoefening inspireert, overstijgt het alledaagse en biedt de mogelijkheid tot zelfexpressie en –ontwikkeling, zowel artistiek als cognitief, sociaal en emotioneel.

Kunstbeoefening draagt bij aan het algemene welzijn van de mensen die haar beoefenen en levert een bijdrage aan het ontwikkelen van creatieve mensen en een creatieve maatschappij. Daarnaast heeft actieve kunstbeoefening een grote meerwaarde voor de samenleving; zij vormt daarvan een onmisbaar onderdeel. Kunstbeoefening draagt bij aan participatie, integratie, sociale cohesie, wijkbeleid en leefbaarheid, welzijn, gezondheid en aan de ontwikkeling van cultureel burgerschap.

Samenleving

De maatschappij is constant in beweging en verandert snel. Opvallende kenmerken, die ook van invloed zijn op de actieve kunstbeoefening zijn de ‘zapcultuur’, de individualisering, medialisering, commercialisering, de vergrijzing en de veranderende woon- en leefomgeving. Verbanden zijn losser geworden. Veel (jonge) mensen houden zich kort met iets bezig; ze zijn gericht op impulsen en beleving. Wel hebben ze ambitie en willen ze zich ontwikkelen.

De positie van de actieve kunstbeoefening als economische factor van belang manifesteert zich steeds veelvuldiger en pregnanter.

Veel van de hierboven genoemde kenmerken gelden het sterkst bij jongeren maar spelen een rol in de hele samenleving. Ze beïnvloeden de manieren waarop kunst beoefend wordt en wat er nodig is voor kunstbeoefening.

Zichtbaarheid en promotie

Actieve kunstbeoefening heeft een enorme omvang maar is in de samenleving te vaak onzichtbaar. Dit heeft verschillende oorzaken. Meer dan de helft van de sector bestaat uit individuele beoefenaars. Structuren zijn niet zichtbaar of ontbreken. Ook speelt mee dat veel amateurkunstenaars niet te koop lopen met hun producten.

Vanwege de grote waarde van actieve kunstbeoefening voor mensen en samenleving is het van belang om de actieve kunstbeoefening te promoten en de zichtbaarheid te vergroten

Ontmoeting en verbinding

Veel verenigingen hebben te kampen met een terugloop van ledenaantallen en vaak ook met vergrijzing. Mensen binden zich minder aan verenigingen dan voorheen. Dit is een tendens in de hele samenleving. Wel is er behoefte aan ontmoeting. Men zoekt daarvoor nieuwe plekken en platforms en gaat lossere verbanden aan. De digitale wegen scheppen daarvoor nieuwe mogelijkheden.

Er is behoefte aan nieuwe podia, verrassende locaties en andere faciliteiten voor het (samen) bezig zijn met kunstbeoefening of om zich te presenteren. Nieuwe podia kunnen ook bestaande podia zijn die de aansluiting maken met de amateurkunst.

Daarnaast heeft de actieve kunstbeoefening grote kansen zich meer te verbinden met andere sectoren in de samenleving, zoals erfgoed, gezondheid en welzijn.

Infrastructuur en ondersteuning

De sector amateurkunst is versnipperd. Amateurkunstenaars worden ontoereikend gestimuleerd en ondersteund. Sommige kunstvormen hebben geen eigen koepelorganisaties of structurele overlegvormen. Ook waar ze wel bestaan zijn ze niet altijd even effectief. Daarnaast zetten onder andere de 'nieuwe Nederlanders' en het jongere deel van de samenleving heel andere manieren in om zich te organiseren. Vaak worden netwerkvormige structuren en andere vormen van samenwerking gebruikt, die bij de meer traditionele organisaties nagenoeg onbekend zijn. Voor het ondersteunen van de hele sector is het van belang al deze organisatievormen in beeld te hebben en daar waar nodig deze in te richten en te ondersteunen. De provinciale ondersteuningsstructuur verschilt sterk per provincie en per discipline. Ook op landelijk en lokaal niveau is verbetering nodig. Er is over de hele linie behoefte aan verbetering van de ondersteunende infrastructuur en aan herpositionering en verdeling van taken tussen de instellingen voor kunst en cultuur.

Verdieping en artistieke ontwikkeling amateurkunst

Als gevolg van stimuleringsprogramma's zijn er de afgelopen jaren steeds meer mogelijkheden ontstaan om met kunst kennis te maken. Er is echter te weinig focus op verdieping en op artistieke en inhoudelijke ontwikkeling van de kunstbeoefening.

Inhoudelijke innovatie van de kunsteducatie² is nodig. Veel lokale centra voor de kunsten en particuliere scholen hebben de relatie met de amateurkunstsector nog te weinig ontwikkeld. De gemeentelijk gesubsidieerde kunstcentra hebben voor de amateurkunst een functie op het gebied van ontwikkelen en opleiden, maar zouden ook een faciliterende rol op zich moeten nemen. Het is van belang de opleidingsmogelijkheden voor amateurkunstenaars breed toegankelijk te houden, niet alleen ten behoeve van het handhaven en bevorderen van de kwaliteit van de amateurkunst, maar ook als onmisbare schakel binnen het scouten en begeleiden van talent.

De samenwerking tussen amateurkunst en professionele kunst is een stimulans voor de artistieke ontwikkeling van de amateurkunst. De relatie moet worden verdiept en de samenwerking verstevigd.

Actieve kunstbeoefening in het onderwijs

Gedurende de afgelopen jaren heeft in de cultuureducatie binnen het onderwijs het accent gelegen op de receptieve vorming. Uit verschillende onderzoeken³ blijkt dat de actieve kunstbeoefening en het kunstzinnig leren binnen het onderwijs meer aandacht zal moeten krijgen. Ook de ontwikkelingen rond de Brede School scheppen daarvoor kansen. Actief met kunst bezig zijn binnen het onderwijs creëert een humuslaag voor de kunstbeoefening. De waarde van kunstbeoefening in het onderwijs vraagt om het aanscherpen van de kerndoelen, om ondersteuning van het realiseren van die doelen en om toezicht daarop door de Onderwijsinspectie.

Om actieve kunstbeoefening in het onderwijs op een hoger plan te brengen zijn er binnen de scholen meer kunstprofessionals nodig. Ook moet het inhoudelijk beroepsperspectief van kunstprofessionals in het onderwijs worden verbeterd door het leggen van verbanden met amateurkunst en kunsteducatie. Ten slotte: de doorstroming van binnenschoolse naar buitenschoolse activiteiten op het gebied van actieve kunstbeoefening is onvoldoende ontwikkeld. Scholen, amateurkunstsector en aanbieders van kunsteducatie zouden daartoe meer moeten samenwerken.

² Kunsteducatie: alle vormen van educatie gericht op het beoefenen of ondergaan van kunst. Zowel via het regulier onderwijs, centra en instellingen, als het vrije veld.

³ O.a. Anne Bamford (*Netwerken en Verbinden: Arts and Cultural Education in the Netherlands*), commissie Marry Visser (*Van Stolling naar Stroming*)

Overheden

De sector van de amateurkunst is voor een groot deel afhankelijk van de initiatieven van individuen en vrijwilligers. Daarbij moeten amateurkunstenaars vaak voor financiële ondersteuning een beroep doen op overheden en overheidsfondsen, zowel landelijk, provinciaal als gemeentelijk. De samenwerking verloopt helaas niet altijd optimaal. Het subsidiesysteem van de overheden sluit vaak niet aan bij de praktijk van de kunstbeoefening en is niet toekomstgericht. Aan de andere kant zijn de verschillende organisaties voor amateurkunst en individuele amateurkunstenaars vaak niet goed voorbereid op overleg met de overheden. De amateurkunstsector en de overheid moeten gezamenlijk werken aan het verbeteren van de communicatie en het maken van heldere afspraken.

Kader en kunstvakopleidingen

Er is te weinig competent kader beschikbaar om aan de vraag vanuit de actieve kunstbeoefening te kunnen voldoen. De HBO-opleidingen zouden meer aandacht moeten besteden aan amateurkunst en de rol van professionals daarin. De curricula van kunstvakopleidingen sluiten didactisch én inhoudelijk onvoldoende aan bij de vraag vanuit de amateurkunst (de arbeidsmarkt). Dit geldt voor de meer traditionele kunstvormen en de verenigingen, maar ook voor nieuwe ontwikkelingen als community arts. Daarnaast spelen ROC's, de ontwikkeling van Associate Degree en de kaderopleidingen in de amateurkunst een rol bij het opleiden van kader. De aansluiting van het beroepsonderwijs op de sector moet worden verbeterd en het is nodig de aantrekkelijkheid van de amateurkunst als werkveld voor professionals meer zichtbaar te maken en te vergroten.

Het is belangrijk dat de amateurkunstsector meer cultureel ondernemend in het leven komt te staan. Dat geldt des te meer voor het bestuurlijk kader. Toegenomen regeldruk en een zakelijker benadering van verenigingen nopen tot een meer ondernemende houding.

Goed bestuurlijk kader is mede voorwaarde voor inspirerende kunstbeoefening. Kunstfactor constateert dat het lastig is competent bestuurlijk kader te vinden voor de amateurkunst.

Kennis

Er is behoefte aan meer informatie over de sector, aan cijfers en harde gegevens. Zowel over de kunstbeoefening zelf als over de verbindingen met andere sectoren. Hiervoor is onderzoek nodig. Tevens heeft het amateurkunstveld behoefte aan een centraal kennis- en informatiepunt. Een plek waar informatie over kunstbeoefening is te vinden, of waar doorverwezen wordt.

3. Hoofdpijnen beleid

De analyse van de sector leidt voor Kunstfactor tot het maken van keuzes voor de periode 2009 – 2012. Binnen de veelheid aan onderwerpen en gesignaleerde aandachtsgebieden willen wij samenhang en diepgang bereiken. Wij komen tot vier hoofdpijnen van beleid. Binnen onze besteltaken maken we keuzes in de manier van benadering van de geschetste problematiek. Ook bepalen we welke veranderingen we voor het veld voor elkaar willen krijgen. Kunstfactor wil deze veranderingen bewerkstelligen samen met partners in en uit het veld, zoals de verschillende overheden, de landelijke, provinciale en lokale instellingen, het kunstvakonderwijs, de professionele kunstinstellingen, de cultuurproducerende instellingen, organisaties uit de amateurkunst en partners uit andere sectoren.

1. Artistieke en inhoudelijke ontwikkeling

De artistieke en inhoudelijke ontwikkeling van kunstbeoefening vormt de kern van de ontwikkeling van de sector. In de komende jaren staan de ontwikkeling van het kader (de professional) en ontwikkeling van de amateurkunstenaar zelf centraal. Daarbij gaat het zowel om verdieping van (artistieke) kwaliteiten en vaardigheden als om verbreding van het blikveld. Op alle niveaus zijn activiteiten nodig om de ambitie die er is te ondersteunen en te stimuleren. Kunstfactor ziet de volgende onderwerpen daarvoor als cruciaal:

- Stimulering van ontwikkelingen binnen de actieve kunstbeoefening
- Inhoudelijke innovatie van de kunsteducatie en verbetering van de afstemming op de actieve kunstbeoefening
- Verbetering van samenwerking tussen amateurkunst en professionele kunst
- Het in kaart brengen en verbeteren van de ontwikkelingsmogelijkheden voor jong talent
- Het creëren van randvoorwaarden voor opleiden van kader voor de amateurkunst en verbeteren van het beroepsperspectief van professionals.
- Het creëren van randvoorwaarden voor artistieke en bestuurlijke zelfstandigheid van de amateurkunst.

2. Kunst en Samenleving

Actieve kunstbeoefening stimuleert het aangaan van verbindingen tussen mensen. De erkenning van de verbinding tussen amateurkunst en de maatschappij om ons heen biedt nieuwe kansen voor verdieping en ontwikkeling, maar geeft ook de kans om de amateurkunst beter zichtbaar te maken. De verbinding met sport, gezondheid en welzijn, maar ook met sociaal maatschappelijke en cultureel religieuze vraagstukken, zoals de 40 prachtwijken en de (culturele) tegenstelling tussen stad en platteland, geven daarvoor mogelijkheden. Kunstfactor zet in op de volgende onderdelen:

- Het promoten van de waarde van kunstbeoefening voor individu en samenleving
- Het zichtbaar maken van actieve kunstbeoefening op lokaal, provinciaal en landelijk niveau
- Het beschikbaar maken van culturele, sociale en economische informatie over de sector
- Het verbinden van kunstbeoefening met andere sectoren in de samenleving en met de omgeving.
- Tot stand brengen van afstemming actieve kunstbeoefening en overheden.

3. Infrastructuur

Voor actieve kunstbeoefening is een goede en dynamische infrastructuur van wezenlijk belang. Voor Kunstfactor is dit een randvoorwaarde voor de ontwikkeling van de amateurkunstsector en voor het bespreekbaar maken en het implementeren van beleid. Onderdeel van de verdere uitbouw van de infrastructuur is het op elkaar afstemmen van taken tussen overheden en tussen de instellingen voor kunst en cultuur.

Bij het verbeteren en innoveren van de infrastructuur gaat het niet alleen om de ‘meer traditionele’ organisatievormen, maar worden ook nieuwe vormen zoals platforms en netwerken en digitale middelen ingezet.

De volgende activiteiten ziet Kunstfactor als noodzakelijke ontwikkelingen binnen deze hoofdlijn van beleid.

- Ontwikkelen en implementeren van beleidsadvies en –instrumenten voor landelijke, provinciale en gemeentelijke overheden
- Innoveren en ondersteunen van (netwerk)structuren binnen de amateurkunst
- Bevorderen en adviseren van ondersteuning op provinciaal en lokaal niveau
- Tot stand brengen van kennis- en informatieknoppunt(en)
- Tot stand brengen van (digitale) ontmoetingsplekken en andere faciliteiten
- Het opzetten van een fijnmazig netwerk waarmee de ongeorganiseerde kunstbeoefenaars worden bereikt

4. Actieve kunstbeoefening in het onderwijs

In het onderwijs kan de basis worden gelegd voor actieve kunstbeoefening. Actieve kunstbeoefening binnen het onderwijs verdient een volwaardige plaats én meer aandacht. Ook de verbinding tussen de binnenschoolse en buitenschoolse actieve kunstbeoefening zal de komende jaren onze uitdrukkelijke aandacht krijgen. Dit vraagt afstemming met overheden en landelijke fora binnen en buiten het onderwijs.

Wij achten ontwikkeling op de volgende gebieden noodzakelijk:

- Aanscherping van de kerndoelen
- Kwalitatief goed aanbod actieve kunstbeoefening in het onderwijs
- Verbinden binnenschoolse en buitenschoolse actieve kunstbeoefening, met name binnen de Brede School
- Professionele krachten inzetten voor de actieve kunstbeoefening in het onderwijs en verbeteren van het inhoudelijk beroepsperspectief.
- Toezicht op het kunstonderwijs door de Inspectie van het Onderwijs.

Overige taken Kunstfactor

Naast deze hoofdlijnen van beleid zijn er nog vele onderwerpen en taken die voortkomen uit de besteltaken van het sectorinstituut. Het spreekt voor zich dat Kunstfactor deze taken de volle aandacht zal geven, waarbij de bovenstaande uitgangspunten centraal staan in ons denken en handelen.

4. Besteltaken

In hoofdstuk 3 zijn de hoofdlijnen van het beleid beschreven. Deze lijnen worden uitgevoerd en uitgewerkt binnen de vijf besteltaken die behoren bij een sectorinstituut. In dit hoofdstuk schetsen we hoe Kunstfactor de voorgenomen activiteiten gaat uitvoeren en geven we een aantal voorbeelden. Het complete overzicht van wat Kunstfactor wil realiseren is opgenomen in het Prestatieoverzicht.

4.1. (Inter)nationale promotie

Onder promotie verstaan wij het zichtbaar maken van de actieve kunstbeoefening in de samenleving en het bekendmaken en verspreiden van de waarde van actieve kunstbeoefening voor mensen, zowel individueel als in groepsverband, en voor de samenleving. Naast de georganiseerde amateurkunst vragen anders georganiseerde vormen en de kunstbeoefening door de 'nieuwe Nederlanders' en jongeren om extra aandacht.

Kunstfactor maakt de culturele, sociale en economische waarde van actieve kunstbeoefening zichtbaar door het initiëren van onderzoek⁴. Via publicaties, expertmeetings, conferenties en symposia promoot Kunstfactor die waarde en zorgt hij voor debat en discussie over deze onderwerpen.

De diversiteit van actieve kunstbeoefening op lokaal, provinciaal en landelijk niveau is groot. Door deze zichtbaar te maken worden mensen enthousiast om actief met kunst bezig te zijn en wordt de deelname vergroot. Omdat de reguliere podia financieel en beleidsmatig meestal onbereikbaar zijn voor de amateurkunst, stimuleert Kunstfactor het creëren van nieuwe podia voor kunstbeoefening.

Kunstfactor gaat een jaarlijks festival voor amateurkunst opzetten dat ruimte geeft aan ontmoeting, het zichtbaar maken van nieuwe ontwikkelingen en inhoudelijk debat. Door amateurkunstenaars een plek te geven in professionele manifestaties kan de waarde daarvan verder worden gepromoot.

Het belang van het verbeteren van de verbinding van amateurkunst met andere sectoren in de samenleving is ook bij de hoofdlijnen voor het beleid al genoemd. Kunstfactor werkt in beleid en activiteiten actief aan die verbindingen en doet dat samen met partners, zoals bijvoorbeeld de ministeries van VWS en Sociale Zaken, het NISB en in de toekomst de zorgverzekeringsmaatschappijen.

Kunstfactor heeft in 2007 samen met het NISB het programma 'VMBO on the move' ontwikkeld met als doel leerlingen uit het VMBO met dans tot meer bewegen aan te zetten.

Kunstfactor geeft gevraagd dan wel ongevraagd advies bij het ontwikkelen van beleidsinstrumenten voor overheden, fondsen en andere organisaties om actieve kunstbeoefening een goede plek te geven in het beleid.

De amateurkunstbeoefening in Nederland wordt als belangrijk onderdeel van het culturele leven onder de aandacht gebracht van buitenlandse delegaties die Nederland bezoeken. Kunstfactor

⁴ Met onderzoek wordt bedoeld onderzoek op wetenschappelijke basis.

zal de medewerkers van de Nederlandse ambassades informeren over de ontwikkelingen en mogelijkheden van de amateurkunst in internationale context.

4.2. Educatie, informatie en reflectie

Informatie en reflectie

Kunstfactor bezit expertise op het gebied van de actieve kunstbeoefening in Nederland, of weet waar deze te vinden is. Die expertise beslaat niet alleen het gebied van de diversiteit en de ontwikkelingen binnen de kunstbeoefening zelf, maar betreft ook de verbindingen van amateurkunst met andere sectoren binnen de samenleving.

Onder andere via publicaties, expertmeetings en de website zorgt Kunstfactor voor informatie en reflectie over deze onderwerpen. Vanaf 2009 brengt Kunstfactor een sectorblad amateurkunst uit, dat informeert over en reflecteert op de ontwikkelingen in en rond de actieve kunstbeoefening.

Via de website worden amateurkunstgroepen geïnformeerd die het buitenland willen bezoeken.

Artistieke ontwikkeling en educatie

Kunstfactor maakt zich sterk voor artistieke ontwikkeling en educatie. Artistieke ontwikkeling heeft te maken met inhoudelijke vernieuwing van de amateurkunst en het ontwikkelen van de artistieke kwaliteit binnen de kunstvormen. Educatie van zowel amateurkunstenaar als kader is daarbij essentieel. Het gaat daarbij om het kweken van nieuw kader én om het op peil houden en uitbreiden van het idoom van bestaand kader. Hiervoor werken we samen met het kunstvakonderwijs en de provinciale instellingen.

Het stimuleren van de ontwikkeling van nieuw repertoire dat aansluit bij de amateurkunst ziet Kunstfactor eveneens als een middel om artistieke kwaliteit te verbeteren.

Tijdens de Theater4daagse 2008 wordt aandacht gegeven aan het ontwikkelen van nieuw repertoire voor jongeren. Voorbeelden uit Engeland worden gepresenteerd en het inhoudelijke debat staat in het teken van mogelijkheden die Kunstfactor wil helpen realiseren in Nederland.

Kunstfactor draagt bij aan de inhoudelijke innovatie en kwaliteit van de kunsteducatie. Dit gebeurt o.a. door het ontwikkelen van inhoudelijke formats en certificering. Verder streven we naar verbetering van de aansluiting van de kunsteducatie op de actieve kunstbeoefening. Kunstfactor wil de huidige educatieve werkwijzen internationaal spiegelen aan methodiek en didactiek, ook waar deze worden ingebracht door culturen die wij kennen binnen het pluriforme Nederland.

Kunstfactor schept voorwaarden voor het opleiden en bijscholen van goed, professioneel kader, stimuleert een betere afstemming van het aanbod in HBO en MBO op de amateurkunst en initieert en ontwikkelt kaderopleidingen en –trainingen. Uitwisseling in Euregionaal / Europees verband geeft inzichten in de verworvenheden in de landen om ons heen.

Het verbeteren van de samenwerking tussen professionals en amateurs werkt inspirerend en biedt nieuwe mogelijkheden. Grenzen worden verkend en vakmanschap vergroot. Kunstfactor wil de mogelijkheden vergroten voor zowel de ontwikkeling van de breedte als van de top (talentontwikkeling) van de kunstbeoefening.

Kunstfactor ondersteunt actief de ontwikkeling van de Stadsspelen in Amsterdam. Dit is een creatieve wedstrijd in en tussen de stadsdelen, die gericht is op verbinding en integratie. Het model kan met de nodige aanpassingen ook effectief zijn in andere gemeenten.

De actieve kunstbeoefening binnen het reguliere onderwijs, inclusief de Brede School, is een startpunt voor de kunstbeoefening buiten het onderwijs. Kunstfactor zet daarom in op aanscherping en naleving van de kerndoelen voor het onderwijs, op meer kunstprofessionals in het onderwijs en op een betere verbinding tussen amateurkunst, kunsteducatie en onderwijs.

4.3. Ontsluiten en waarderen erfgoed

Kunstfactor vindt het van belang de historische waarde van amateurkunst breed onder de aandacht te brengen en toegankelijk te maken. Deze beleidsperiode kenmerkt zich door onderzoek, het vergaren en verspreiden van informatie en het aangaan van verbindingen met instellingen op het gebied van erfgoed. Het ambacht, voortgekomen uit traditie en verbonden met kunst en cultuur is een blijvend aandachtspunt.

Met de Stichting Open Monumentendag verbindt Kunstfactor actieve kunstbeoefening aan monumenten in Nederland. Bestaande initiatieven in muziek en beeldende kunst worden verbreed naar de hele amateurkunst en immaterieel erfgoed.

Niet alleen het erfgoed op zich is van belang. Kunstfactor stimuleert ook het aangaan van verbindingen tussen kunstbeoefening en erfgoed; enerzijds met het materieel erfgoed in Nederland, anderzijds met het immaterieel erfgoed van alle Nederlanders. Tevens is actieve kunstbeoefening een goede manier om jongeren in wijken in aanraking te brengen met het eigen cultureel erfgoed en dat van anderen. Kunstfactor stimuleert samen met partners projecten op lokaal niveau en sluit daarbij aan op de landelijke aanpak van de 40 prachtwijken.

4.4. Documentatie en archivering

Kunstfactor verzamelt en beheert actuele (sociale, culturele en economische) informatie over actieve kunstbeoefening en haar relatie met de samenleving en maakt deze toegankelijk. Kunstfactor wil een informatieknooppunt zijn voor en over actieve kunstbeoefening. Een belangrijk onderdeel daarvan is het inrichten van een infotheek waarin informatie verzameld en beheerd wordt en waar (digitaal) doorverwezen wordt naar informatie bij anderen (bibliotheken, infotheken, websites, e.d.).

Kunstfactor initieert een database (routekaart) voor de actieve kunstbeoefening waarin relevante informatie verzameld en toegankelijk wordt. Verder zorgt Kunstfactor voor cijfers (benchmark) over de actieve kunstbeoefening en voor publicaties.

De eerste uitgave van Kunstfactor AK OK! heeft veel losgemaakt bij beleidsmakers en opinieleiders. Het besef dat er ruim 5,5 miljoen Nederlanders aan actieve kunstbeoefening doen, heeft geleid tot meer waardering en tot meer aandacht binnen het kunst- en cultuurbeleid.

4.5. Afstemming en coördinatie

Kunstfactor zet zijn kennis van de actieve kunstbeoefening in voor het ontwikkelen van beleid en activiteiten. We zorgen voor afstemming en coördinatie via contacten met partners en overheden, maar ook via expertmeetings, symposia, seminars en congressen.

Kunstfactor ontwikkelt en implementeert beleidsinstrumenten voor provinciale en gemeentelijke overheden en zorgt voor het verbeteren van de afstemming tussen actieve kunstbeoefening en overheden, fondsen, onderwijs en andere relevante organisaties.

Kunstfactor integreert nadrukkelijk de kunstbeoefening binnen de van oorsprong niet Nederlandse culturen in het beleid en activiteiten.

In 2008 verschijnt de handreiking voor ambtenaren op gemeentelijk niveau. Dit document geeft actuele informatie over de actieve kunstbeoefening op lokaal niveau en geeft mogelijkheden tot het inzetten van actief beleid op dit punt. Deze handreiking geven we samen met de VNG en het ministerie van OCW uit.

Kunstfactor ondersteunt bestaande netwerken binnen de amateurkunst en zet nieuwe strategische netwerken op. Binnen de verschillende netwerken vormt debatteren over en uitwisseling van kennis de basis van de bijeenkomsten. Daarnaast neemt Kunstfactor deel aan nationale en internationale netwerken binnen en buiten de kunst.

Kunstfactor ondersteunt de infrastructuur die nodig is voor de actieve kunstbeoefening en draagt bij aan de verbetering daarvan. Daartoe maken we een o-meting van de infrastructuur op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Deze wordt geanalyseerd en op basis daarvan worden verbeteringen geïnitieerd. Kunstfactor draagt bij aan een heldere taakverdeling en afstemming tussen verschillende niveaus en organisaties.

Kunstfactor is betrokken bij het opzetten van Kunsthuis NL, een digitaal kennis- en informatieknoppunt dat in 2009 officieel in gebruik wordt genomen. Kunsthuis NL verbindt amateurkunstenaars onderling, maar is op provinciaal niveau ook de ontmoetingsplek tussen individu en instelling. Op initiatief van Zimihc uit Utrecht en Kunstfactor worden alle provinciale instellingen uitgenodigd deel te nemen in dit landelijk digitale knoppunt.

Daarnaast zorgt Kunstfactor voor het initiëren en/of verbinden van (digitale) ontmoetingsplekken, marktplaatsen, (losse) structuren en andere faciliteiten.

5. Organisatie

In 2008 wordt de organisatiestructuur aangepast aan de taken die Kunstfactor heeft als sectorinstituut voor de amateurkunst. Het beleid voor de periode 2009-2012 kent een gelaagdheid die wij ook tot uitdrukking brengen in de opbouw van de organisatie. Naast beleid dat dwars door alle kunstdisciplines heen gaat, is er beleid waarbij er een nauwe samenhang bestaat tussen de verschillende taken van Kunstfactor en de verschillende disciplines binnen de actieve kunstbeoefening. De disciplines blijven herkenbaar aanwezig in de organisatie om de aansluiting met het werkveld te behouden.

Matrixorganisatie

Om die reden hebben we als organisatiestructuur gekozen voor een matrixorganisatie. Kunstfactor kent drie inhoudelijke afdelingen die opgebouwd zijn uit de verschillende disciplines. Dwars door de inhoudelijke afdelingen heen worden taakgroepen ingesteld met een wisselende samenstelling en opdracht. Hierdoor ontstaan dwarsverbanden tussen de afdelingen (matrix) rondom verschillende onderwerpen en taken.

Naast de inhoudelijke afdelingen worden het huidige stafbureau en het bedrijfsbureau gehandhaafd. Het stafbureau heeft eveneens een inhoudelijke taak, waarin de coördinatie van het sectorbeleid en onderzoek centraal staat. De directeur geeft leiding aan dit bureau. Nieuw is de afdeling Communicatie, advies en informatie (inclusief infotheek). Deze afdeling speelt een belangrijke rol bij het leggen van de link naar het werkveld en de overheden.

In juli 2010 evalueren we of de huidige organisatiestructuur en taakverdeling passend is voor de uitvoering van de taken van het sectorinstituut.

Zowel in de samenstelling van het personeel als van de Raad van Toezicht wil Kunstfactor een afspiegeling zijn van de Nederlandse samenleving.

6. Prestatieoverzicht per besteltaak

6.1. (Inter)nationale promotie

- Zichtbaar maken en promoten van de culturele, sociale en economische waarde van actieve kunstbeoefening voor individu en samenleving
 - Initiëren en begeleiden onderzoek gericht op promotie
 - Organiseren debatten, expertmeetings, conferenties, symposia
 - Stimuleren en creëren randvoorwaarden voor deelname kunstbeoefening, onder andere door nieuwe Nederlanders en ouderen
 - Stadsspelen Amsterdam: adviseren bij overdracht concept van Amsterdam naar andere gemeenten
 - Informeren medewerkers Nederlandse ambassades over amateurkunst in internationale context
- Zichtbaar maken van (de diversiteit van) actieve kunstbeoefening op lokaal, provinciaal en landelijk niveau
 - Creëren nieuwe podia en expositiemogelijkheden: afspraken VNG en IPO, ontwikkelen richtlijnen, expertmeetings, zichtbaar maken voorbeelden nieuwe podia
 - Organiseren festival amateurkunst met nieuwe ontwikkelingen en debat
 - Amateurkunstenars een plek geven bij manifestaties binnen en buiten de kunst
 - Ambassadeurs voor de actieve kunstbeoefening aanzoeken en informeren
- Verbinding andere sectoren
 - Verbinden actieve kunstbeoefening met andere sectoren in de samenleving: Gezondheid, Sport (dans-beweging), Sociale Zaken (armoede), Economie, Onderwijs
 - Lokale, provinciale en landelijke overheden, fondsen en relevante organisaties: promoten actieve kunstbeoefening, ondersteunen beleidsontwikkeling

6.2.1. Educatie en artistieke ontwikkeling

- Artistieke ontwikkeling
 - Volgen, stimuleren, zichtbaar maken artistieke ontwikkeling, via netwerken, publicaties, festival amateurkunst
 - (Inter)nationale festivals: organisatie festival amateurkunst, inhoudelijke advisering andere festivals
 - Internationale uitwisseling: opzetten en deelnemen samenwerkingsverbanden, leveren inhoudelijke input
 - Stimuleren ontwikkeling nieuw repertoire dat aansluit bij de amateurkunst
- Bijdragen aan de inhoudelijke innovatie en kwaliteit van kunsteducatie en de afstemming op de kunstbeoefening
 - Ontwikkelen inhoudelijke formats voor alle kunstvakken
 - Certificering van de inhoudelijke kunsteducatie: stimuleren en adviseren
 - Afstemming en aansluiting (brede) kunsteducatie op amateurkunst (incl. anders georganiseerde en nieuwe)
 - Inhoudelijke ontwikkeling docenten kunsteducatie: (initiëren) ontwikkelen formats voor deskundigheidsbevordering, bijeenkomsten voor docenten per discipline (ook internationale component)

- Voorwaarden scheppen voor opleiden en bijscholen van artistiek kader
 - Stimuleren afstemming aanbod HBO en MBO op de amateurkunst, structureel overleg HBO-raad, opstarten MBO-overleg
 - Initiëren en ontwikkelen opleidingen en trainings- en coachingsprogramma's voor artistiek kader
 - Uitwisseling in (Regionaal) Europees verband op het gebied van educatie van artistiek kader
 - Bijdragen aan de verbetering van het beroepsperspectief (imagoverbetering en publicaties)

- Amateurkunst – Professionele kunst
 - Verbetering samenwerking professionals en amateurs: stimuleren ontmoeting, kruisbestuiving en gezamenlijke activiteiten ak/pk
 - Verbeteren mogelijkheden ontwikkeling breedte en top (talent): stimuleren talentontwikkeling en -scouting, inhoudelijke ondersteuning regionaal aanbod, verbinden internationale ontwikkelingen
 - Deskresearch internationale ontwikkelingen

- Het creëren van randvoorwaarden voor artistieke en bestuurlijke zelfstandigheid
 - Versterken kunstbeoefening in de lokale samenleving: creëren voorwaarden, initiëren afspraken, stimuleren faciliteiten
 - Contacten kunstbeoefening Nederlanders andere culturen: deelnemen, verbinden en waar nodig opzetten van (digitale) netwerken platforms
 - Initiëren en ontwikkelen modules kwaliteitsbevordering bestuurlijk kader
 - Creëren randvoorwaarden artistieke zelfstandigheid van verenigingen: ontwikkelen formats en richtlijnen
 - Adviseren structurele verbanden (koepels e.d.) en andere organisatievormen

- Actieve kunstbeoefening in het regulier onderwijs
 - Aanscherpen kerndoelen kunst in het onderwijs: bijdragen aan aanpassing
 - Versterken actieve kunstbeoefening in het onderwijs, ook binnen de Brede School: overleg met relevante organisaties
 - Verbinden amateurkunst en onderwijs: stimuleren samenwerking op lokaal niveau
 - Professionele krachten voor de actieve kunstbeoefening in het onderwijs: overleg met relevante organisaties in onderwijs en kunst(educatie)
 - Internationale conferentie actieve kunstbeoefening in het onderwijs
 - Stimuleren toezicht op uitvoering kerndoelen kunstonderwijs door de Inspectie van het Onderwijs.

6.2.2. Informatie en reflectie

- Informeren en adviseren
 - Informeren en adviseren van artistiek kader, amateurkunstorganisaties, koepels en platforms, anders georganiseerde amateurkunst, beleidsmakers, overheden, 1e en 2e lijnsinstellingen amateurkunst, relevante organisaties in samenleving via website, website internationaal, bijeenkomsten en netwerken, publicaties
 - Advisering groepen die naar het buitenland gaan

- Reflecteren
 - Reflecteren op ontwikkelingen en behoeften in (amateur)kunst en samenleving via publicaties, serie over amateurkunst, sectorblad amateurkunst, bijdragen aan tijdschriften binnen en buiten de sector debatten, conferenties en expertmeetings

6.3. Ontsluiten en waarderen erfgoed

- Toegankelijk maken van en waarde geven aan het erfgoed in de amateurkunst
 - Beschrijven wat erfgoed in de amateurkunst is en de rol van Kunstfactor daarin
 - Erfgoed in de amateurkunst ontsluiten (via infotheek en doorverwijzen) en waarderen
- Verbinden van de actieve kunstbeoefening en het erfgoed in Nederland
 - Verbinden kunstbeoefening met materieel erfgoed: Open Monumentendag en het adviseren en verbinden van initiatieven
 - Verbinden met immaterieel erfgoed, incl. nieuwe Nederlanders: initiëren activiteiten
- Cultureel erfgoed
 - Actieve kunstbeoefening als middel om jongeren in wijken in aanraking te brengen met het eigen cultureel erfgoed en dat van anderen: stimuleren en zichtbaar maken projecten op lokaal niveau, aansluiting bij 40 wijken

6.4. Documentatie en archivering

- Infotheek
 - Verzamelen en beheren van informatie, relevante informatie digitaal beschikbaar maken via infotheek en website
 - (Digitaal) doorverwijzen naar informatie bij anderen (bibliotheken, infotheeken, websites, e.d.)
- Publicaties
 - Opsporen, analyseren, vastleggen en verspreiden van relevante informatie (ook van onderzoek)
- Cijfers en gegevens
 - Monitor amateurkunst: initiëren en begeleiden 2-jaarlijks onderzoek basisgegevens met publicatie
 - Cijfers (benchmark) over de actieve kunstbeoefening: initiëren en begeleiden onderzoek

6.5. Afstemming en coördinatie

- Afstemmen en coördineren van beleid en activiteiten waar dat van belang is voor de actieve kunstbeoefening
 - Ontwikkelen en implementeren van beleidsinstrumenten voor provinciale en gemeentelijke overheden: handreiking provinciale overheden, jaarlijkse bijeenkomst beleidsambtenaren cultuur, regionale expertmeetings
 - Verbeteren afstemming en beleid over actieve kunstbeoefening

- Afstemming overheden, fondsen, onderwijs en andere relevante organisaties: verbeteren afstemming en beleidsadvisering
- Verbetering verbinding nieuwe culturen, zowel in grote steden als op het platteland: deelnemen en initiëren contacten en netwerken
- Ontwikkelen en ondersteunen van een goede infrastructuur voor kunstbeoefening
 - Maken en analyseren o-meting van de infrastructuur op lokaal, regionaal en landelijk niveau
 - Verbeteren ondersteuning op provinciaal en lokaal niveau: stimuleren contactpunten en ondersteuning
 - Verbeteren en ondersteunen structuur koepelorganisaties: heldere taakverdeling en afstemming, advisering, initiëren nieuwe koepels
 - Inhoudelijke advisering bij opzetten en actueel houden van digitaal kennis- en informatie-knooppunt
 - Initiëren, verbinden en zichtbaar maken van (digitale) ontmoetingsmogelijkheden, marktplaatsen, andere structuren en faciliteiten in alle kunstvormen (waar gewenst).
- Netwerken in kunst en samenleving
 - Ontwikkelen initiëren en organiseren nieuwe netwerken
 - Ondersteunen bestaande netwerken, organiseren en leveren inhoudelijke bijdragen
 - Deelnemen netwerken op landelijk en regionaal niveau: inhoudelijke inbreng, uitwisseling en afstemming
 - Deelnemen netwerken op internationaal niveau: inhoudelijke inbreng, uitwisseling en afstemming, mee opzetten Europees netwerk